

Hans Puttenstein

De keuringssuccessen van Hans Puttenstein smaken naar meer. De fokkerijliefhebber beleefde zijn doorbraak op het EK in Oldenburg met Yavadochter Dientje 30 en Tacodochter Marie 55.

Aantal koeien:	55
Melkquotum:	500.000 kg
Hoeveelheid land:	52 hectare
Bedrijfsinspectie vaarzen:	84,5 punten
Productie per koe:	8903 4,29 3,49

Hans Puttenstein heeft steeds meer vertrouwen in roodbontpopulatie van eigen bodem

Fokkerij duurt een leven lang

Hij wil een koe fokken die uitblinkt in exterieur en eiwitgehalte. Balans in lichaamsbouw brengt een koe volgens Hans Puttenstein in de gelegenheid om die twee kenmerken te verenigen. De roodbonte holsteinkoe heeft op dit vlak de meeste potentie.

tekst Tijmen van Zessen

Afgelopen jaar heb ik de krachtvoerbox tien centimeter breder gemaakt. De standaardmaat was te smal voor onze koeien', vertelt Hans Puttenstein, terwijl hij Red Glorydochter Dientje 63 sommeert de krachtvoerautomaat voor even te verlaten. De harmonieuze krachtpatser stapt trefzeker richting het voerhek. 'Zo wil ik ze graag hebben; ik houd van een balansrijke koe. Een diepe, brede koe die veel ruwvoer verwerkt. Vorig jaar heb

ik met een experimentje de ruwvoeropname gemeten. Die zit hier op 118 procent ten opzichte van de norm. Dat is van belang omdat ik relatief veel ruwvoer van eigen grond moet omzetten in melk. We produceren maar net tienduizend kilo melk per hectare.' Hans (40) Puttenstein melkt in Kamperveen circa 500.000 kilo melk op 52 hectare, waarvan veertig in eigendom. Zijn ouders Henk (65) en Joke (63) bouwen

hun inbreng in het bedrijf langzaam af, terwijl zijn echtgenote Willie (39) haar bijdrage via de kalveropfok geleidelijk uitbreidt.

Hans is vanaf april dit jaar de nieuwe voorzitter van de HHH-vereniging en is fokkerijliefhebber pur sang. Diverse koeien brachten meerdere keuringssuccessen op zijn conto. Met Marie 55 (v. Taco) won hij in de middenklasse van de NRM, met Dientje 63 kreeg hij een 1a in de middenklasse op de HHH, met Delta Anny (v. Classic) de reservetitel vaarzen op de HHH, met Truus 3860 (v. Classic) onlangs de reservetitel middenklasse op de keuring van Putten en last but not least met Doortje 2370 (v. BevNick) de seniorentitel op de HHH-show 2008.

Vijfde NRM voor Doortje?

De inmiddels bijna dertienjarige Doortje heeft onlangs gekalfd van een jerseystier om afkalfproblemen zoveel mogelijk te voorkomen. Ze staat er blakend voor. 'Deze koe verbeeldt mijn fokdoel: topexterieur en topewit. Als ze er goed voorstaat deze zomer, neem ik haar mee naar de NRM, dat zou haar vijfde keer zijn. Dat is nooit eerder voorgekomen.'

De met 92 punten gewaardeerde Doortje produceerde in het koppel van Puttenstein een lijst van 11.924 kg melk met 4,14% vet en 3,86% eiwit in 305 dagen. Ze is in gezamenlijk bezit met familie Veneklaas Slots, haar fokkers, die met Doortje in 2004 de NRM-titel bemachtigden.

Puttenstein is verguld haar in zijn Brook Holsteinsstal te mogen hebben. Hij spoelde Doortje met gesekst sperma van Sa-

Truus 3860 (v. Classic), 86 punten. Voorspelde lijst: 3.03 305 8586 4,57 3,90

Dientje 63 (v. Red Glory), 87 punten. Voorspelde productie: 3.02 305 9906 5,28 3,96

vard. Inmiddels dartelen zes vaarskalveren uit Doortje in het hok.

De jongveestal van Puttenstein is verder bevolkt met nazaten van Tequila, Fabian, Staby, Red Impuls en Classic. Op dit moment insemineert hij met Spencer, Jotan en fors met gesekst sperma van Savard. 'Het roodbonte kleurslag heeft ten opzichte van zwartbont een inhaalslag nodig in opslagcapaciteit in de achteruier. Savard is daartoe in staat', vertelt de fanatieke fokker, die een zelfbedacht 'triple a-systeem' hanteert, waarbij hij scherp verervende stieren paart op te grove koeien en omgekeerd. 'Iedereen kent Doortje. Dat is nu typisch een koe waar een wat scherpere stier op past, zoals Savard of Tequila.'

Roodbonten beter in balans

Diepe koefamilies vindt de kersverse HHH-voorzitter heel belangrijk in de afweging om een stier wel of niet in te zetten. 'Vroeger meed ik de Massiafamilie vanwege minder goede uiers, maar die reputatie is inmiddels wel verbeterd. Een stier als Curtis spreekt me bijvoorbeeld bijzonder aan, terwijl onze Massiatelg

Delta Anny – ik bezit haar gezamenlijk met Jan de Groot – mij ook overtuigt. De Florafamilie is nog zo'n geslacht waarin topexterieur en eiwit samenkomen.' Een diepe koefamilie is voor Puttenstein een familie die generatie op generatie tegen de negentig punten scoort met daarbij hoog eiwit in de melk. 'Dat is niet eenvoudig, maar als je goed zoekt, vind je dat bij roodbont.'

Puttenstein heeft steeds meer vertrouwen in de roodbontpopulatie van eigen bodem en put daarnaast uit Zwitserse roodbontgenen. 'De Amerikaanse en Canadese rode holsteins voegen momenteel te weinig toe aan mijn fokdoel. Op de meeste buitenlandse shows vind ik de koeien te melktypisch. Die kant moeten we niet op, het gaat om balans tussen melktype en kracht. In het Platform Roodbont, dat als waakhond fungeert, hebben we ons daar ook met succes hard voor gemaakt. De Nederlandse roodbonte is nu beter in balans dan de zwartbonte en heeft een hoger eiwitpercentage. Ik merk het in mijn eigen stal; voorheen was de helft rood, nu bijna negentig procent van de dieren.'

Om sneller vooruitgang te boeken heeft Puttenstein geïnvesteerd in fokvee uit bevoezen koefamilies (Doortjes, Massia's, Jacoba's). 'Als je met een slechte koe begint, duurt het generaties voordat je bij je einddoel bent. Fokkerij duurt een leven lang. Door goed fokvee te kopen stap ik halverwege in en kan ik eerder mijn einddoel bereiken van topexterieur en topewit.'

Hoge omzet en aanwas

Ondanks – of misschien wel dankzij – de investeringen in waardevol fokvee realiseerde Puttenstein de afgelopen drie jaar een omzet en aanwas tussen de vijf en zeven cent per kilo melk. Daarmee was de scherpe post voerkosten van 5,10 cent per kilo melk (inclusief zeventig stuks jongvee) volledig betaald.

Vanwege de extensieve opzet van het bedrijf benut Puttenstein veel voer (gras en maïs) van eigen bodem en is de productie per koe van bijna 9000 kilo melk een prima prestatie. 'Dat lukt als koeien in balans zijn, voldoende inhoud hebben en, zoals in ons experiment, 18 procent meer voer opnemen. Dan is het makkelijker om minder krachtvoer te verstrekken.'